

Sveps målsättning är att förbättra svenskspråkiga ungas möjligheter till studier och arbete, att motarbeta skol- och studietrötthet, att förbättra de ungas välmående samt motarbeta utanförskap. Sveps ungdomsverkstad har funnits sedan 1996 och är den enda svenskspråkiga ungdomsverkstaden i huvudstadsregionen, som arbetar för att unga ska få handledning och service på svenska. Sveps upprätthålls av Svenska Framtidsskolan i Helsingfors AB, Yrkesinstitutet Prakticum.

Vi hjälper unga i ärenden som berör sysselsättning, studier, gruppverksamhet, arbetsprövning och arbete. Det kan också handla om frågor kring ekonomi, boende, socialt och psykiskt välmående samt rehabilitering – det som är aktuellt för den unga. Sveps erbjuder fyra olika verksamheter; uppsökande ungdomsarbete, gruppverksamheterna Startsteget och Nonstop samt jobbcoaching.

Man kan konstatera att förlängning av läroplikten är en kostsam reform och inte enbart en utbildningspolitisk fråga. Social- och hälsovårdstjänster samt rehabiliteringstjänster spelar också en viktig roll för att stärka unga människors utbildningspotential. Det är minst lika viktigt att öka skraddarsydda lågtröskeltjänster för mental hälsa, hjälp vid missbruk och att införa en garanti för ungdomsterapi. Lagberedningen tar inte tillräckligt med hänsyn till det stödbehov som finns hos ungdomar. De behöver stöd och vägledning i olika former för att minimera risken att marginaliseras.

I och med att läroplikten utvidgas måste också ungdomslagens (1285/2016) § 11 ändras. Där bestäms den uppsökande ungdomsverksamhetens anmälningsplikt. Enligt gällande lag har utbildningsanordnaren skyldighet att göra en anmälan till den uppsökande ungdomsverksamheten, ifall den unga avbryter studierna eller inte fortsätter dem efter grundutbildningen. I framtiden utvidgas både grundskolans och kommunens skyldigheter och någon anmälningsplikt till den uppsökande ungdomsverksamheten finns inte längre.

Enligt lagförslaget kan grundskolan också i fortsättningen överlåta uppgifter till den uppsökande ungdomsverksamheten i kommunen, men förslaget preciserar inte under vilka omständigheter så borde ske. Kommunen har det övergripande ansvaret för att läroplikten uppfylls. Här borde kommunen och grundskolorna utveckla modeller för ett fungerande samarbete. **Den uppsökande ungdomsverksamheten bygger på frivillighet och kan inte fungera som en kontrollerande myndighet.**

I samband med reformen borde kommunerna utveckla ett nytt system för att få kontakt med de läropliktiga ungdomarna, handleda och stöda dem. Lagförslaget utgår från kommunvisa lösningar, något som i värsta fall leder till ojämlikhet. Får de unga i framtiden tillräckligt stöd, tillräckligt tidigt? Här behövs samarbete mellan grundskolan, andra stadiet, ungdomsarbetet och kommunen. Den uppsökande ungdomsverksamheten kan fungera som en god partner, men ansvaret vilar på kommunen. Den unga måste alltid ha rätt att, utan negativa påföljder, avstå från samarbete med den uppsökande verksamheten.

Lagen måste klart uttrycka att den uppsökande verksamheten sker i frivilligt samarbete med ungdomarna. Den är ingen kontrollerande instans, som ansvarar för att läroplikten fylls, eller som anmäler till kommunen om ungdomar som inte har fått en studieplats eller som har avbrutit sina studier.

Utbildningsanordnaren ska inte anmäla läropliktiga ungdomar direkt till den uppsökande verksamheten, utan endast via de kommunala organen.

Sveps föreslår följande förändringar i lagförslaget:

REGERINGENS PROPOSITION:

11 § Utlämnande av uppgifter för uppsökande ungdomsarbete

- "Oberoende av bestämmelserna om sekretess ska en ung persons identifierings- och kontaktuppgifter med tanke på det uppsökande ungdomsarbetet lämnas ut till den unges hemkommun enligt följande:

1) utbildningsanordnare ska ..."

NY FORMULERING:

- Oberoende av bestämmelserna om sekretess ska en ung persons identifierings- och kontaktuppgifter med tanke på det uppsökande ungdomsarbetet lämnas ut till den ungas hemkommun enligt följande: Den för läroplikten ansvariga myndigheten i den ungas hemkommun kan, när den ungas bästa så kräver, lämna ut uppgifter

- 1) om en ung som har slutfört sin grundskolning, men inte har påbörjat sin fortsatta utbildning;
- 2) om en läropliktig ung, som avbryter sina yrkesstudier ...

Helsingfors 10.11.2020

Tariku Ahlfors
Verksamhetsledare
Sveps ungdomsverkstad
tariku.ahlfors@sveps.fi